

EHEAROME2020

Ρώμη Υπουργικό Ανακοινωθέν

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

EUROPEAN
Higher Education Area

bologna
process

ITALIAN **BFUG** SECRETARIAT
2018-2020

Translated within the Erasmus+ project “[IN-GLOBAL Enhancing Knowledge of the EHEA and Global Dialogue](#)” in 2023.

The original version of the Rome Communiqué and its annexes are available on the website of the European Higher Education Area:

<https://ehea.info/page-ministerial-conference-rome-2020>

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Δήλωση για την ακαδημαϊκή ελευθερία

Το παρόν κείμενο, το οποίο αναπτύχθηκε από το BFUG σε διαβούλευση με μια σειρά εμπειρογνομόνων και οργανώσεων ενδιαφερομένων μερών, έχει ως στόχο να περιγράψει μια κοινή αντίληψη της ακαδημαϊκής ελευθερίας για τον EXAE και να παράσχει μια πρώτη βάση για τη μελλοντική ανάπτυξη δεικτών.

Η ακαδημαϊκή ελευθερία αποτελεί απαραίτητη έκφανση της ποιοτικής μάθησης, διδασκαλίας και έρευνας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και της δημοκρατίας. Αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ώστε τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση ως δημόσιο αγαθό προς όφελος της κοινωνίας. Εγγυάται στους ακαδημαϊκούς και τους φοιτητές την ελευθερία της σκέψης και της έρευνας για την προαγωγή της γνώσης μέσω της έρευνας και της ανοικτής ανταλλαγής απόψεων, καθώς και την ελευθερία της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων της έρευνας εντός και εκτός του πλαισίου των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και προγραμμάτων.

Η ακαδημαϊκή ελευθερία είναι ένα ξεχωριστό, θεμελιώδες δημοκρατικό δικαίωμα που εν μέρει βασίζεται στο δικαίωμα στην εκπαίδευση και έχει κοινά στοιχεία με την ελευθερία της σκέψης, της γνώσης και της έκφρασης. Η ακαδημαϊκή ελευθερία πρέπει να πλαισιώνεται από αυστηρά επιστημονικά και επαγγελματικά πρότυπα, σεβασμό των δικαιωμάτων των άλλων, ηθική συμπεριφορά και επίγνωση των επιπτώσεων της έρευνας στον άνθρωπο και το περιβάλλον του. Είναι ζωτικής σημασίας για την προαγωγή των προτύπων των ακαδημαϊκών κλάδων και των ερευνητικών πεδίων. Ως εκ τούτου, η ακαδημαϊκή ελευθερία προστατεύει όχι μόνο την ατομική επιστήμη και έκφραση, αλλά και την ελεύθερη λειτουργία των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων στις δημοκρατικές κοινωνίες. Η θεσμική αυτονομία αποτελεί συστατικό στοιχείο της ακαδημαϊκής ελευθερίας.

Η ακαδημαϊκή ελευθερία προσδιορίζει την ελευθερία της ακαδημαϊκής κοινότητας - συμπεριλαμβανομένου του ακαδημαϊκού προσωπικού και των φοιτητών - όσον αφορά την έρευνα, τη διδασκαλία, τη μάθηση και, ευρύτερα, τη διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της διδασκαλίας τόσο εντός, όσο και εκτός του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Στην ουσία η έννοια αυτή διασφαλίζει ότι η ακαδημαϊκή κοινότητα μπορεί να ασχολείται με την έρευνα, τη διδασκαλία, τη μάθηση και την γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων αυτής στην κοινωνία, χωρίς το φόβο αντιποίνων.

Η ακαδημαϊκή ελευθερία είναι επίσης βασικό στοιχείο της δημοκρατίας. Οι κοινωνίες δεν μπορούν να είναι πραγματικά δημοκρατικές χωρίς να τιμούν την ακαδημαϊκή ελευθερία και τη θεσμική αυτονομία. Ταυτόχρονα, οι θεμελιώδεις αξίες του EXAE δεν μπορούν να υλοποιηθούν πλήρως, παρά μόνο σε δημοκρατικές κοινωνίες. Η ακαδημαϊκή ελευθερία είναι παρόμοια με την ελευθερία της έκφρασης και ενημερώνεται από τα πρότυπα των ακαδημαϊκών κλάδων αλλά συνάμα παρέχει και την προϋπόθεση για την αμφισβήτηση των προτύπων αυτών σύμφωνα με τα εκάστοτε αποτελέσματα της έρευνας.

Η έννοια αυτή, αν και φαινομενικά απλή, είναι στην πραγματικότητα εξαιρετικά πολύπλοκη και συνδέεται στενά με άλλες θεμελιώδεις αξίες, όπως η αυτονομία των ιδρυμάτων και η δημόσια ευθύνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η ακαδημαϊκή ελευθερία είναι μια οικουμενική αξία που έχει τις ρίζες της στην αναζήτηση της γνώσης και της αλήθειας. Οι βασικές αρχές της δεν μπορούν να κατανοηθούν και να ερμηνευθούν αλλιώς σε διαφορετικά εθνικά πλαίσια ή τύπους ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Όμως η ακαδημαϊκή ελευθερία δεν είναι μια απόλυτη αξία και η άσκηση της διαμορφώνεται από τους θεσμούς στους οποίους εργαζόμαστε και τις κοινωνίες στις οποίες ζούμε. Έτσι, το εύρος της συμπεριφοράς και τα όρια της έρευνας και της έκφρασης που προστατεύει η ακαδημαϊκή ελευθερία, αποτελούν συχνά πηγή συζήτησης.

Η ακαδημαϊκή ελευθερία μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει την ελευθερία της μάθησης, της διδασκαλίας και της έρευνας, με κάθε μία από αυτές τις ελευθερίες να συνεπάγεται την ελευθερία της σκέψης, της αμφισβήτησης και της ανταλλαγής ιδεών, τόσο εντός όσο και εκτός του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η απόδοση νοήματος και ζωής σε αυτές τις ελευθερίες εντός της πραγματικότητας του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος ανοίγει αυτόματα μια σειρά από ζητήματα. Η ελευθερία της διδασκαλίας μπορεί να υλοποιηθεί μόνο σε συνδυασμό με τη δημόσια και κοινωνική ευθύνη και τη θεσμική αυτονομία. Οι δημόσιες αρχές έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι προσφέρονται στους πολίτες συναφή προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ τα αυτόνομα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναλαμβάνουν μια

**Co-funded by
the European Union**

This translation is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

